Mykhan'ko, M.
IAhilky

UNIVERSITY OF TORONTO
VELUT ARBOR ÆVO

М. МИХАНЬКО.

ЯГІЛКИ

українських народних пісень і забав на Великдень

з

розвідкою про ґенезу ягілок
— і їх теперішний вигляд. —

ЛЬВІВ — 1922.

…ЛАДОМ ТОРГ.-ПРОМ. СПІЛКИ „МЕЛЬМА“
ул. Зиблікевича ч. 24.

ЗБІРКА
ІВАНА ЛУЧКОВА

М. МИХАНЬКО.

ЯГІЛКИ

51 українських народних пісень і забав на Великдень

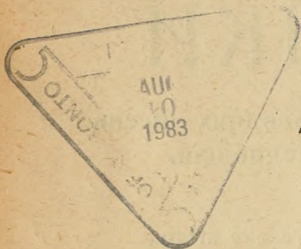
з

розвідкою про ґенезу ягілок
— і їх теперішний вигляд. —

ЛЬВІВ — 1922.

НАКЛАДОМ ТОРГ.-ПРОМ. СПІЛКИ „МЕЛЬМА„
ул. Зиблікевича ч. 24.

Друкарня Ставропиґійського Інститута
під управою Ю. Сидорака.

Ґенеза ягілок

Ягілки (гагілки, галагілки, гаївки, веснянки), це обрядові пісні українського народа, сягаючі своєю давниною непамятних часів. Є вони головною основою найбільшого свята воскресення весни-літа. Природа, її зміни і сили викликували в народі божеське почитання. Перемога світла над темнотою, тепла над студінню, весняного оживання над зимовим завмиранням була предметом найбільшого почитання, дальше предметом радости і втіхи. Народ тішиться побідою світла, життя і добра над тьмою, мертвотою і злом; з обсервації набрав він переконання певности і віри в це, що добро-світло мусить побідити зло-тьму. Це довело до дуалістичного світогляду нашого народа. Народ звертався з похвальними піснями до добрих сил природи та просив, їх як добрі божища, захистити перед нещастями від злих божищ — темних сил, що наносили йому лихо, а і темні сили вимагали просьб, та люде з острахом і боязню благали їх лише рідко о змилування, а більше заклинанням, чаруванням старалися відвернути від себе їх

ґнів. — Свята получені все з всенародними забавами-ігрищами були в честь лише добрих богів — добрих сил природи, а підчас цих свят побіди добра лише висмівано і кепковано собі над побідженим ворогом, не дбаючи про його майбутню пімсту. — Це вкорінене в народі вірування в добрі і певні переміни сил природи, в сильних добрих богів, що дають світло, тепло, дощик і оживлюють плодовиту землю, перетрівало довгі віки. Християнство, що достроїлося і до поганських обрядів і до давних звичаїв, не змогло і доси вируґувати зовсім цего дохристиянського вірування, цего обожання природи і народ ще доси в більшости має більше розуміння і привязання до предківських переконань як до християнських незрозумілих і неприступних крітерій. Ще нині є околиці, - не лише на Поліссі, - де народ не розуміє майже зовсім християнства і не старається зрозуміти, а живе в переконаннях дохристиянських наших предків Народ сам в собі дуже консервативний і не дається легко переконувати, хиба, що сам наглядно переконається; і цему завдячуємо, що наша народна давнина не затратилася, хотяй її і чужі і свої завзято викорінювали як „бісовскія плясанія“. Але і це викорінювання причинилося багато до того, що мало давних дохристиянських пісень, обрядів в своїй повноті і красі перетрівало до наших часів. Повного образу давних обрядів і звичаєвих ігрищ ми собі унаглядити не можемо. То, що перетрівало, є лише фраґмен-

том і то понищеним, перелицьованим. — Найбільше давнини маємо ми захованої у веснянім святі, яке своєю величавістю, своїм гарним вражінням побороло противности і перетрівало до наших часів, добираючи до себе і нові сучасні із свого окруження фраґменти. Цеж свято весни унаглядняє розбудження життя не лише чоловіка в його відроджуючімся окруженню, але і кожної тварини, яка веселиться новим життям і співом, рухом достроюється до радости чоловіка, навіть вода якось веселіще пливе — Від свята весни рахував наш народ початок року і доси ніяк наш селянин не може собі виобразити початку року від середини зими, а числить „від сего літа“; літо і зима це головна рахуба у народу, весна і осінь (не „пізна“) входили в склад літа. То-ж початок року злучили вони з так величним святом розбудження нового життя. — Свято це розпочинано величним гимном весни — „дівочої краси“: „Вже весна воскресла!“ (ягілка ч. 1); слово „воскресла“ запозичило собі опісля християнство. Хоронено „коструба“ бога зими, зробленого зі снігу, якого тепер весна допче ногами і гріб його приплескує руками, щоби вже не встав (ягілка ч. 2). Витають піснею зазулю, вістунку весни (ягілка ч. 7, 12), соловія-пташку (ягілка ч. 23), лискучу воду, що „по білому камени стиха йде“ (яг. ч. 7), травку-муравку (яг. ч 11), розвивання явора зелененького (яг. ч. 12), розцвіт фіялоньків (яг. ч. 17), а навіть квочку з дитятоньками (яг. ч. 19).

VI

Весняне свято було також важним для молодих, головно ізза свобідного запізнаванняся. Було воно в дохристиянських часах рівнож святом загальних заручин. А вже весільні церемонії відбувалися вневдовзі по святах. І теперішні весільні церемонії є обрядом шлюбу і він в давнині був вистарчаючим для важности зглядом прав пібраних. Простолюдин і тепер весільні обряди більше вважає потрібними для важности шлюбу як церковні церемонії. В давнині ці всенародні звичаєм узнані приписи і церемонії були чимсь доґматичним і ненарушимим. А свято весни, яке і тепер є предметом найбільшого заінтересовання, було колись для молодіжи початком їх щасливих літ. Як це свято якби вводило усіх і усе в новорозбуджене життя, так і молодих людей лучило воно при мягкім теплі весняного сонця в злуку до нового семейного життя. Більша часть ягілок і весняних забав уґрунтована на натяканню на сполуку люблячихся сердець (ягілки ч. 12, 15, 16, 18, 22, 27). В ягілках натякається і на давний звичай викраданя чи пориваня дівчини для насильного змушеня її вийти замуж може проти волі села чи родичів. І це діялося може найчастіше підчас свята весни (ще тепер є звичай, що хлопці засідаються в корчах коло місця, де відбуваються ягілки і страшуть дівчат, будьтоби пориванням їх в далеку чужину; а може це памятка часів татарського лихоліття). Та не дармо говориться в ягілці „піде село за дівкою“ шукати чи відбивати її,

а тимчасом чий там „синочок.. привів її до домоньку“ і сказав, що завтра буде „привитання“, бо прийде стара мати (ягілка ч. 29).— Не мало є в ягілках і сатир та сміховинок з чистим українським гумором.

Весняне свято і місце його ігрищ, які трівали до двох тижнів, збирало всю громаду головно молодих, але і старих, які подивляли свою народну штуку свій театр на екрані зелені, свіжого воздуха і серед гамору і воні молоденького віднову життя. Все зло і добро, хиби і добрі прикмети населення громади було виставлене під публичну критику не їдку а жартобливу.

Не лише домашні і громадські справи входили в зміст українських весняних пісень, але і суспільні та політичні питання були тут скристалізовані в мініятурній відбитці. Легко можна означити час повстання даної ягілки із кількох натяків чи слів, що характеризують її сучасність. Співається про купців-чужинців, „данчиків“ що пливуть по дунаю (більша ріка називається в українській словесности дунаєм), (яг. ч 10). Невзгодини, сварки і проганяння одного князя иншим з замку, бере народ в свій словесний репертуар, висміваючи при тім брак патріотизму і любови до рідного у наших князів, що драчами занапащували свою долю і наносили нещастя краєви. Один князь взяв замок, та вневдовзі инший його прогнав і він опинився за городом „як пес“ (яг. ч. 8). Співається про галицького князя Романа „чужу-чужинину“, який прийшов з Волині,

не любили його бояре і народ, та про полишену ним вдову з дитятками (ягілка ч. 21). Знана ягілка „Воротар“ оспівує насильне вивезення двох дітей Романа, сиріт із замку, а головно його сина Данила „крайне дитятонько“, що „ходить в атласі і в паняньскії красі“ (ягілка ч. 9). Люде не хочуть видавати свого „дитятонька“, бо перечувають, що зазіхання чужих на галицьку землю принесе їм війну, неспокій і знищення. — Як галицько-волинська літопись під р. 1241 увіковічнила память словутного співака Митуси, що ходив від села до села і піснею та словом народови вогню і завзяття додавав, так ягілка зробила славним народного музика Жучка, який грав „золотою ручкою“; малий він був „як дитина“, люде раді були йому дуже, носили його на руках, бо кожний слухав як він грав і ще казав „грай Жучку, грай!“ (ягілка ч. 3). Тепер при ягілці о Жучкові носять хлопчика по руках і приспівують йому. — Згадується і українську західну землю люблинську, яку галицько-волинський князь Лев І. затвердив в приналежности до української держави. Лев був споріднений з польською княжою лінією, коли домагався краківського стола по смерти Болеслава Стидливого, краківського князя; тому співається: „поїду я до Люблина, тещі шукати“ (ягілка ч. 34).

Чим близше наших часів, тим менше сучасного сюжету. В давнині видно час більше сприяв народній словесности. Та і в новійших часах важніші події не остали

без згадки в ягілках. Всенародне повстання за Хмельницького і козацька доба згадана в ягілці ч. 4; козак їде десятками миль на своїм коникові о голоді без поживи для коня, шабелька його сестра головніша для него. Приїздили козаки під той час і до Галичини та вербували смільчаків, що не хотіли зносити панщизняної неволі, і вели їх дібровами, темними ходами до волі, до свобідного лицарства на широку Україну. І гарними, славними лицарями обдаровувала весь час Галичина козацьке військо; не перевівся відважний лицарський дух Галицьких Українців з часів перших Романовичів. — Часи нелюдського закріпощення в панщизняній неволі, коли наш народ мучений гірше скота мусів віддавати здоровля, свої сили, все своє життя, а навіть невинність дівочу і честь ненаситним, бутним польським дармоїдам-панам, коли не лише особиста воля, але і воля совісти, народна церква була в найгіршій, соромній неволі у тих несовісних польських мольохів, що пустили нехристів з арендою на наші церкви, ці часи не могли лишитися без гіркого спомину в народній ліриці. Кілька речень про Зельмана, що їде з родиною отвирати церкву на Великдень, говорить про все. Не мало окупу мусів взяти жид за отворення церкви, не мало мусіли ждати люде на його приїзд; певно, що дзвони мовчки чекали на свою пісню воскресну може і до пізного полудня. Народ прибитий на панщиві, знеможений визутий з всякого почуття своєї гідност,

при пекольних відносинах не вмів інакше реаґувати як втіхою, що бодай по так довгім ожиданню — разом зі сідоглавим попом — таки були цікаві, що вийшли далеко за церкву дивитися, чи не їде Зельман; прибігли наперед і сказали, що вже їде Зельман з ключами до церкви. При приході Зельмана розступалися люде побожно, побожніше як при приході попа, та витали його низько словами „на добридень“ (ягілка ч. 42 і 45). Епохальний перелім в життю простолюддя по скасуванню панщини відбився в весняних піснях. Народ хвалив тих панів, що скасували панщину, з обмерзінням згадував про тих, що носили панщизняні прути і били ними до безпритомности або аж до смерти — нарід був в руках своїх панщизняків чимось гіршим від його худоби. Народ сміється тепер з давних своїх панів, що просять тепер людей до себе на роботу і обіцюють усього дати, щоби лише прийти і не здурити пана (ягілка ч. 6). — Та найбільше подибуємо в ягілках моментів із буденного життя нашого народа; його звичаї, простота і щирість виявлені ту в цілости так, що з цих пісень можна собі докладно представити характер нашого народа.

Вигляд теперішних весняних забав.

Не всюди ще злучено весняні забави із Великодними святами. На Поліссі і в східнім Підляшші по Буг відбуваються веснянки ще по дохристиянськім звичаю не на Великдень, а вечорами на ширших сільських площах і коло „могилок“ вже підчас перших проблесків весни Дівчата сходяться і виводять ягілки кожного дня аж до повного розцвіту дерев. Пісні і там в головнім змісті такі самі як в Галицькій, Холмській і Великій Україні.

На Великій Україні тривають веснянки почавши від Великодня, вечорами два тижні, а декуда кінчаться аж на Вознесеніє. Ціле село бере там участь в забавах, та найбільше доросла молодіж; дівчата виносять своїм хлопцям в гарно вишитім платочку крашанки, в кількости залежній від того, як вони були частовані хлопцями в мясницях на вечерницях і на „пущенню“ (перед постом) Усі дівчата в гарних заквітчаних вінках (ягілки ч. 7 і 12), з довгими биндами, стяжками ріжного коліру числом до 30 (Літинський повіт). На Великій Україні грають ягілок дівчата разом з хлопцями а пісні співають гармонійним хором. Дійсно виглядає це як гарний народний театр. І на Великій Україні співають таких самих ягілок, що в Галицькій Україні, навіть арії і слова пісень є ті самі (пр. „Жучок“ і инші в Літинськім повіті — ягілка ч. 3).

На Холмщині і в полуднево-західній Волині є майже всі ті самі пісні, що в Галичині; там лише осередком культурним являється в пісни не Львів, а Холм не лише в ягілках, але і в весільних піснях. На Підляшші таким осередком виходить „славное місто Берісто“ (Берестє), рідше м. Біла.

В Галичині співають ягілки всюди майже однаково. Ягілка „Чорнушко душко“ (ч. 22) співається так само як в золочівськім повіті також в с. Світоє, коло Радивни (не Радимна, це польонізм) на захід від р. Сяну. Поїдьте в Великдень де хочете в українське село чи там на Лемках, чи в Тернопільщині, чи коло Рави, то всюди почуєте, як дівчата „виводять ягілок“. Співають їх через усі три дни Великодних свят, а епільоґ відбувається в провідну неділю. Менші дівчата пробують вже співати в цвітну неділю і на Благовіщення. В Галичині рідко співають дівчата у вінках і биндах, це в них лише на весіллю водиться.

Дивним дивом нема ні в одному селі ягілок у підніжу Карпат, почавши від Богородчан аж до Сяніка, а коли в якім з таких сіл співають, то це недавно вивчені ягілки з книжок чи від інтеліґентів. Може тріваюча ту довше зима була перешкодою ягілкам, бо зараз під-горами вже всюди виводять весняні співанки, а мати рахує собі святим обовязком вивчити добре доньку ягілок, яких знає без ліку.

Обовязком свідомих Українців повинно бути не дати ніяк загинути цему гарному

звичаєви, тому нашому заборолові, яке держить народ кріпко при своїм рідним; а де нема веснянок, там кожна свідома одиниця повинна покласти собі за ціль вивчити молодіж ягілок, а коли вони раз приймуться, то вже їх ніхто не викорінить. Знова для етноґрафічних цілей є дуже пожадані списи усіх ягілок з кожного села.

На захід від Сяну зовуться веснянки „галагілки", а в Добромильщині називають їх: „вородай".

Подані ту ягілки списані в переважній части в золочівськім повіті, є і з львівського повіта, з літинського на Великій Україні і з Холмщини та Підляшша з околиць Берестя *).

В Галицькій Україні співають ягілки майже в усіх місцевостях під церквами, або частіше на місци, де стояла стара церква коло кладовищ в такім порядку: зараз по богослуженню ідуть всі — перші дівчата — на місце, де цілу ніч з великої суботи на неділю горіло „діяніє" (хлопці палять там усе, що вдасться їм „потягнути" — ворота, ступи, стоси, сани, навіть вози і т. д.; коли господар зловить хлопнів на подвірю, то може відібрати забиране, але з „діяьія" вже не сміє) ще тлією великі головні „діянія" а вже дівчата починають церковною „Воскрес Ісус от гроба", додають ще „на

*) Богато зібраних мною пісень та етноґрафічних записок забрала мені польська дефензива при богатьох ревізіях і відібрати їх ніяк не можна. Жаден уряд в Польщі не знає, де поділися річи забрані при ревізіях.

жидів хороба, на ляхів безголовлє, а нам дай Боже здоровлє“; опісля співають всі ягілки, починаючи від поважніших, а кінчать жартобливими. Під вечір знова співають „Воскрес Ісус“ і розходяться до дому. То саме другого і третого дня Великодня. Дзвони не замовкають весь час, та ягілку більше чути, а горбок як пестре муравлиско оживає на цей час невимовною веселістю цілої громади. Здоптана мурава не скоро видасть зелену травичку по ягілкових хороводах.

Дбр. I. IV. 1922.

М. Миханько.

Література.

Іван Ющишин, Гагілки, накл. УПТ. Львів 1910.

Етноґрафічний збірник Наук. Тов ім. Шевченка. Збірка ягілок, М. Миханька.

О. Барвінський, Українсько-руська література. Львів 1910.

Микола Аркас, Історія України, вид. 2. 1912 р. Краків.

О. Галька, Народнї звычаѣ и обряды зъ надъ Збруча, Львôвъ 1873.

1.

Вже весна воскресла!
2. Що-жіс вам принесла?
Принесла вам росу,
2. Панєньскую красу.
Панєньская краса
2. Як у лісі роса,
В літі зелененька,
2. В зимі ядерненька.
Панєньская краса
2. В меду ся купала;
В меду ся купала,
2. На дунаю ся прала;
На дунаю ся прала,
2. На шнур ся вішила;
На шнур ся вішила,
2. На сонци сушила;
На сонци сушила,
2. На столі качила,
В трубку ся звинула,
2. В скриню ся замкнула.

Вже весна воскресла!..
2. Що-жіс нам принесла?
Принесла вам росу,
2. Парубочу красу.
Парубоча краса
2. Як у лісі роса,

І в літі зсихає
2. І в зимі змерзає.
Парубоча краса
2. В калюжі ся прала;
В калюжі ся прала,
2. На пліт ся вішила;
На пліт ся вішила,
2. На вітри сушила;
На вітри сушила,
2. На лавці качила.
Звинулася в трубку,
2. Сховалася в грубку.

2.

Дівчина, що відійшла на бік від гуртка, приходить до дівчат і говорить: „Христос воскрес!“ — Дівчата відповідають: „Воістину воскрес!“

Дівчина. „Чи-сти ни виділи мого коструба?“

Гурт. „Пішов коні красти!“

Дівчина співає, а всі їй допомагають:

Бідна-ж моя головонько,
Людськая розмовонько!
Що-ж бо я учинила,
Що-м коструба ни злюбила.
Приїдь, приїдь кострубоньку!
Стану з тобов до шлюбоньку
В неділю пораненьку
На білім камененьку,
На білім камененьку,
На ранім свитаненьку,

На ранім свитаненьку,
На ранім читаненьку.

Все так само, лише остання відповідь гурту: „Пішов кури красти!“, дальше співають те саме.

Все так само, лише відп.: „Пішов гуси красти!“ — І так за усім переспіваним подають иншу відповідь, як: „свині красти“, „снопи, збіже, муку, паску“ і т. д, за кожним зміненим словом співається все до кінця.

Все, як з початку, лише остання відповідь гуртка: „Он-там сидить!“
Дівчина і всі співають:

Бідна-ж моя головонько,
Людськая розмовонько!
Що-ж бо я учинила,
Що-м коструба полюбила
В неділю пораненьку...

(і дальше до кінця).

Знова все, як з початку, лише остання відп. гуртка: „Вже вмер!“ — дівчина підносить руки до гори і вдаряє в долоні (передше при початку пісні бралася за голову руками і качала головою); дівчина і всі співають:

Слава-ж тобі, світий царю,
Що вже коструб на цвинтарю.

Ніженьками придоптала,
Рученьками приплескала.

(Всі допчуть ногами і плескають руками)

Лежи, лежи як колода,
А я собі як ягода;
Лежи, лежи як та глина,
А я собі як калина.
Лежи, лежи, щоб-ись не встав,
Що-б до мени єнчий пристав!

3.

Дівчата стають в ряд проти себе, кожна держить свою ліву руку правою з гори поза долонею, а лівою держить праву руку дівчини проти себе. Дві дівчині беруть малого хлопчика, чи дівчинку, висаджують між ряд дівчат і водять цего хлопчика по руках туди і назад, держачи його з одного і другого боку за руки. Підчас того всі співають:

А в нашого жученька
Золотая рученька.

Грай жучку, грай!
Ой, грай жучку, грай небоже
Най ти Пан-Біг допоможе
Грай жучку, грай!

А хто хоче жучка мати,
Тре жучкови їсти дати.

Грай жучку...

А хто коче жучка мати,
Треба єму паски дати.

Грай жучку...

На жучкови опанчина,
А сам жучок як дитина,

Грай жучку...

На жучкови черевички,
А сам жучок невеличкий.

Грай жучку...

4.

Коло млина, коло броду
2. Два голуби пили воду.
Напилися, відлетіли;
2. Крилоньками злопотіли.

(дівчата плескають в долоні)

Біда-ж тому козакови
2. На сивому коникови.
Як ніч так день поїзджає,
2. Ніг зі стремен не виймає.
Ані сіна ні вівроку,
2. Лиш шабелька коло боку.

5.

Дівчата стають в ряд, одна проти другої і держаться за руки; перша пара іде

попід руки серединою і стає на кінци і так одна пара за другою.

Або: Дівчата роблять колесо, а ряд з поза колеса, держачися за руки, вється поміж дівчатами, виходячи поза колесо і знов до середини колеса. Всі співають:

Ой велися вогірочки
Від фіґури до майочки,
То ся вют, то ся вют.
Старі баби дивували,
Що хорошо процвитали.
Жовтий цвіт, жовтий цвіт.
Питалася мати дочки,
Чи сіяла вогірочки.
Жовтий цвіт, жовтий цвіт.
То по горі, по долині,
Щоби було всій родині.
То ся вют, то ся вют.

6.

Колесо дівчат видовжується, дві провідниці провадять та роблять всякі слимакуваті викрутаси. Всі співають:

Ми кривого танцю йдемо,
Ми в нім кінця не знайдемо.
Ти сивая зазуленько
Закуй-же нам веселенько!
Ти нам тогди закувала,
Як паньщина декувала.
Вже ті пани повмирали,
Що паньщину скасували.

Вже ті пани пішли в кути,
Що носили на нас прути.
Тепер пани ходят, просят,
За хлопами гроші носят.
Прийди, прийди молотити,
Дам горівки — воковити
І табаки понюхати,
Щоби пана послухати.
І тітюну покурити,
Щоби пана не здурити.
Сороківця на день має,
Щей си в вечер погуляє.
Наші діди чорні були,
За нас паньщину відбули,
А ми тепер як день білі,
Ми паньщини ни виділи.

(Знова все від початку „Ми кривого"... і на кінци:)

Наші батьки чорні були,
За нас паньщину відбули,
А ми тепер як день білі,
Ми паньщини ни виділи.

(Підчас співання цеї ягілки можна також робити кадрілеві фіґури).

7.

Ой не куй зазуле в діброві, в діброві.
Бо збудиш матінку в коморі, в коморі.

Там вода по камени,
Там вода по білому
Стиха йде, стиха йде.

А моя матінка старая, старая,
Ще-й до того вона лихая, лихая.

Там вода...

Скажи вона мені роботу робити
Тай на гору камінь котити, котити.

Там вода...

Покочу я камінь до міста, до міста,
Накуплю я собі намиста, намиста.

Там вода...

А на паніночки віночки, віночки,
А на нарубочки шапочки, шапочки.

Там вода...

А на молодиці бавниці, бавниці,
На старі бабиска чіпчиска, чіпчиска.

Там вода...

На старі хлописка шипчиска, шипчиска,
На старі дідиска торбиска, торбиска.

Там вода...

8.

Дівчина з хустиною, у якої на кінци завязаний ґудз, стає в середині колеса, друга рівнож з хустиною з ґудзом поза колесом. Співають:

Я в городоньку як пан, як пан,
Ти за городом як пес, як пес!

Дівчина з поза колеса вбігає і виганяє тамту з колеса, бючи її хустиною. Співають: „Я в городоньку...“ Так повторюють кілька разів.

9.

Напроти двох дівчат, що держаться за руки, підходить довгий ряд дівчат, що також держиться за руки і співає:

Воротари-ворітнику розтвори роротонька!

Дві відповідають:

Що-ж то нам за пан їде,
Що-ж то нам за дар везе?

Співає на переміну один то другий ряд і один до другого підходить.

Веземо вам дароньки
Я ранії пчолоньки.
Ми того ни хочимо
І за дар ни приймемо!

А чогож ви хочити,
А чогож ви хочити?
Ми хочим зірнятонька,
Крайного дитятонька!
Ми того ни маємо
І за дар ни даємо!
Чогось нас з гори кличут?
А що-ж нам за дар везут?
Золотеє зернятко
Крайнеє дитинятко.
А в чім те дитя бродить,
А в чім те дитя ходить?
Воно ходить в атласі
І в паняньскії красі.

Довгий ряд біжить попід руки двох дівчат, останню дівчину з ряду вони задержують при собі, спускаючи перед нею руки, співають:

Попід зелені лози
Скачуть дівки як кози.
Попід зелені гільці
Скачуть дівки як вівці.

І знова довгий ряд підходить — і співають від початку так кілька разів.

10.

Дівчина стає в середині колеса і робить все те, про що співають,

Ой данчику, білобрамчику!
Поплинь, поплинь до дунайчику!
Розчеши косу-росу
І чорненькії брови!
Возьмися за-під боки,
Покажи свої скоки.
Возьмися за-під вишки
Шукай си товаришки!
З каленового лугу
Вибери собі другу!
Вибери собі трету
Що найгіршую вперту!

Вибирає дівчину, яка йде на середину на її місце, а та йде до колеса. Знова з початку співають — кілька разів.

11.

I. Травко — муравко!
2. Чом ти ни зелена?
II. Чи тя коні видоптали?
2. Чи тя гуси вискубали?
III. Мине коні ни доптали,
2. Ані гуси ни скубали!
IV. Мо молоді паніночки
2. Виводили ялілочки.
V. З чирвоними чобітками,
2. З золотими підківками.

I., II., III.
IV. Но молоді парубочки
2. Видодили ягілочки.

V. З великими чоботами,
2. З зелізними підковами.

12.

I. Ой ніхто там ни бував,
Де сі явір розвивав.
Ой яворе, яворoньку зелененький.

II. Ой було ж там було
Два місяці ясних,
Два парубки красних.
Ой яворе...

III. Перший парубочок
Яндрухів синочок.
Ой яворе...

IV. Другий парубочок
Іванів синочок.
Ой яворе...

I.
II. Ой було-ж там було
Дві зіроньки ясних,
Дві дівоньки красних.
Ой яворе...

III. Перша дівчинонька
Катирини донька.
Ой яворе...

IV. Друга дівчинонька
То Мокрини донька.
Ой яворе...

А на Михасеви вишита сорочка,
А хто-ж єму вишивав? — Катирини дочка.
А на Ганунєнці зі Львова віночок,
А хтож її купував? — Яндрухів синочок.
А на Гринуневи вишита сорочка,
А хтож єму вишивав? — то Мокрини дочка.
А на Настуненці зі Львова віночок,
А хтож її купував? — Іванів синочок.

(І знова з початку добираючи майбутні чи зауважені собі прихильні пари).

13.

I. Ой ти дібрівная (2) зазули!
II. Та де-ж бо ти доси (2) бувала?
Як та дібрівонька (2) палала?
III. Як ті паніночки (2) гасили,
Коновками воду (2) носили.
IV. Кілько на тій воді (2) піноньки,
Тілько в паніночках (2) правдоньки.
V. Кілько в тих коновках (2) водиці,
Тілько в паніночках (2) правдиці.

I. II.
III. Як ті парубочки (2) гасили
Шапочками воду (2) носили.
IV. Кілько на тій воді (2) піноньки,
Тілько в парубочках (2) правдоньки.
V. Кілько в тих шапочках (2) водиці,
Тілько в парубочках (2) правдиці.

I. II.
III. Як ті молодиці (2) гасили;
Решетами воду (2) носили.
IV. Кілько на тій воді (2) піноньки,
Тілько в молодицях (2) правдоньки.
V. Кілько в тих решетах (2) водиці,
Тілько в молодицях (2) правдиці.

I. II.
III Як ті старі баби (2) гасили;
Чіпчисками воду (2) носили.
IV. Кілько на тій воді (2) піноньки,
Тілько в старих бабах (2) правдоньки.
V. Кілько в тих чіпчисках (2) водиці,
Тілько в старих бабах (2) правдиці.

I. II.
III. Як ті старі хлопи (2) гасили;
Шипчисками воду (2) носили.
IV. Кілько на тій воді (2) піноньки,
Тілько в старих хлопах (2) правдоньки.
V. Кілько в тих шипчисках (2) водиці,
Тілько в старих хлопах (2) правдиці.

14.

Ой тото, ой тото
Пют панінки мід—вино.
А парубки горівку, горівку.
Старі баби гноївку.
Ой тото, ой тото.
Саніночки шкляночками,
Парубочки келішками,
Птарі баби черепками.

15.

На широкім (2) дунаю
Писар гуси зганяє.
Гоя, гояя писар гуси зганяє
Писар гуси (2) зганяє
На дівчата моргає,
Гоя, гояя на дівчата моргає.
Ви дівчата (2) всі мої
Перекажіть до мої.
Гоя, гояя пережіть до мої.
Най-жи вона (2) замуж йде.
Бо ся мене ни дійде.
Гоя, гояя, бо ся мене ни діжде.
Як вона то (2) учула
До матінки стругнула.
Гоя, гояя до матінки стругнула.
Накопала (2) коріня
З-під білого каміня.
Гоя, гояя з-під білого каміня.
Несла єго (2) на руці
Сполокала на ріці.
Гоя, гояя сполокала на ріці.
Сполокала (2) на ріці
Счарувала хлопці всі.
Гоя, гояя счарувала хлопці всі.
Поставила (2) до жару,
Кіпи корінь помалу!
Гоя, гояя кіпи кор.нь помалу.
А ще корінь (2) не скипів,
А вже один прилитів.
Гоя, гояя а вже один прилитів
А чого-ж ти (2) прилитів
Коли-сь мене не хотів?
Гоя, гояя, коли-сь мене не хотів.

Як би я тя (2) не хотів
Я-б до тебе не летів.
Гоя, гояя я-б до тебе не летів.
А що-ж тебе (2) принесло?
Ой чи гора, чи весло?
Гоя, гояя, ой чи гора, чи весло?
Привіз мене (2) сивий кінь
До дівчини на постій.
Гоя, гоя до дівчини на постій.
До дівчини (2) до душки
На біленькі подушки.
Гоя, гояя на біленькі подушки.
На біленькі (2) подушки
На масненькі пиріжки.
Гоя, гояя на масненькі пиріжки.

16.

Соснова кладочка (2) лежала;
По ній ґречна панна (2) ходжала,
Буйного вітроньку (2) жидала.
Звідки буйний вітрець (2) повіне,
Звідтам мій миленький (2) приїде.
Привезе ми шубоньку (2) або дві.
Рожову стонжечку (2) до землі,
Червоні чоботи.
За штири золоті (2) на танець.
Золотий перстенець (2) на палець,
Ото мій миленький (2) коханець.

17.

На середину колеса дівчат виходить дівчина, що не має батька; при другій зворот-

ці першої строфки заломлює вона з розпуки руки, а при другій зворотці другої строфки ловиться руками за голову і качає головою. Опісля вибирає з колеса дівчину, що не має мами, ця йде на середину колеса. Слідуюча дівчина вибирає таку, що не має сестри, та знова таку, що не має брата, а та таку, що не має милого. Усі роблять такі самі рухи, як перша. — Отсю ягілку, як і инші, повторюють і кілька разів. Підчас співання цеї ягілки, як і усіх майже ягілок, колесо дівчат крутиться в одну, то в другу сторону. Взагалі при співанню ягілок мусить бути рух, життя і міміка та веселий настрій.

I. Ой зацвили фіялоньки в неділю;
II. Та де-ж я ся молоденька подію.

I. Пішлаби я до батенька, не маю;
II. Бідна-ж моя головонька в тім краю.

I. Пішлаби я до матінки, не маю;
II. Бідна-ж моя головонька в тім краю.

I. Пішлаби я до сестроньки, не маю;
II. Бідна-ж моя головонька в тім краю.

I. Пішлаби я до братенька, не маю,
II. Бідна-ж моя головонька в тім краю.

I. Пішлаби я до милого не маю;
II. Бідна-ж моя головонька в тім краю.

18.

В колесі більших дівчат збирається мен-

че колесо малих дівчат, ними порядкує одна більша дівчина і вказує, що вони мають робити відповідно до слів ягілки:

Качата, гусята всю гору вкрили,
В попову саджавку пити ходили.
Маруню ягідко, займи качата!
Поцюлуй милого в чорні очата!

(Вона цілує одну дівчину з колеса, а та йде на її місце до середини).

Люблю медок, бо солоденький,
Люблю милого, бо молоденький.
Люблю медок, солодко в писку,
Люблю милого, файний хлопчиско.
Люблю медок, солодко буде,
Люби милого, він тебе буде.
(І знова від початку).

19.

Сиділа квочка коло пеньочка.
Ой то мати, коло пеньочка.
Висиділа вона троє дитяточок.
Ой то мати троє дитяточок.
Перше дитятонько Якимів синонько.
Ой то мати Якимів синонько.
Друге дитятонько Михайлів синонько.
Ой то мати Михайлів синонько.
Трете дитятонько Івасів синонько.
Ой то мати Івасів синонько.
А у Гринуненька бібії рученька.
Ой то мати білії рученька.
А у Стифаненька чорнії бровонька.
Ой то мати чорнії бровонька.

А у Ільцуненька сині оченька.
Ой то мати сині оченька.
А Гринуневи листи писати.
Ой то мати листи писати.
А Стифаневи на дівки моргати.
Ой то мати на дівки моргати.
А Ільцуневи дівки цюлувати.
Ой то мати дівки цюлувати.

(Знова співають від початку, добираючи імена инших знаних хлопців.

20.

I. Де ти їдиш, Романоньку?
На ярмарок, мій паноньку?
II. Що-ж ти везеш торгувати?
Везу дівки продавати.
III А по чому, Романоньку?
Сто за одну, мій паноньку.
IV. За дорого, Романоньку.
Є їх досить мій паноньку.
I.
II. Що-ж ти везеш торгувати?
Везу хлопці продавати.
III. А по чому, Романоньку?
Сто за ґрейцар, мій паноньку.
IV. Чо' так тано, Романоньку?
Є їх досить, мій паноньку.

21.

I. Ой Романи — Романино,
Ти чужа чужинино.
II. Сідаймо на чиночок [1])
Поїдем на ставочок.

---

[1]) Певно човничок.

III. Там вдова дитя мала
Ситою годувала;
IV. Ситою — ситошною,
Кашою молошною.
V. Там під зеленим дубком
Бються жомняри лубком.
VI. Там я ся забавила,
Хусточку зоставила.
VII. Боюся до дому йти,
Буде мене мій муж бити.
VIII Боюся, не боюся,
Я татом боронюся.
IX. Доброго тата маю,
Не дасть бити, добре знаю.
X. Щіткою, гребінкою,
Веретеном, кужілкою.

I.—VII.
VIII. Боюся, не боюся,
Мамою боронюся.
IX. Добрую маму маю,
Не дасть бити, добре знаю.
X.

I —VII.
VIII. Боюся, не боюся,
Сестрою боронюся.
IX. Добрую сестру маю,
Не дасть бити, добре знаю.
X.

I.—VII
VIII. Боюся, не боюся,
Я братом боронюся.
IX. Доброго брата маю.
Не дасть бити, добре знаю.
X

22.

I. Чорнушко душко,
Вставай раненько,
Вмивай личенько,
Мийся, чешися,
Замуж берися!
За кого, матінонько,
За кого, голубонько?

II. За ткачи — вина
З чужого сила
Не піду, матінонько,
Не піду, голубонько!
Тре' рано встати
Цівки сукати.
Не піду, матінонько,
Не піду, голубонько!

I.

II. За шевцьи вина
З чужого сила.
Не піду, матінонько,
Не піду, голубонько!
Тре' рано встати,
Дратви сукати.
Не піду, матінонько,
Не піду голубонько.

I.

II. За дзьика — вина
З чужого сила.
Не піду, матінонько,
Не піду, голубонько!
Тре' рано встати,

Книжок шукати.
Не піду, матінонько,
Не піду, голубонько!

I.
II. За попа — вина
З чужого сила.
Не піду, матінонько,
Не піду, голубонько!
Тре' рано встати
Проскури печи.
Не піду, матінонько,
Не піду, голубонько.

I.
II. За мельника — вина
З чужого сила.
Ой піду, матінонько,
Ой піду, голубонько!

III. На мельничку вода роби,
А мельничка боса ходи.
IV. Почкай, почкай до суботи.
Поїдемо по чоботи.
V. А в суботу торгу нима,
На мельничку чобіт нима.
VI. Щоби мельничка робила,
То би боса ни ходила.
III. Али вона ніц ни роби,
За то вона боса ходи.

23.

Дівчина стає в середині колеса дівчат і робить такі рухи, які представлюють то, о чім співають:

I. Соловію пташку, пташку!
Чи ни був ти в садку, в садку?
II. Чи видів ти, як мак сіют?
2. Ой то так
Сіют мак.

I.
II. Чи видів ти, як мак росте?
2. Ой то так
Росте мак.

I.
II. Чи видів ти, як мак цвите?
2. Ой то так
Цвите мак!

I.
II. Чи видів ти, як мак ріжут?
2. Ой то так
Ріжут мак!

I.
II. Чи видів ти, як мак їдят?
2. Ой то так
Їдят мак!

24.

Дівчині в середині колеса дівчат дають в зуби файку і в руку патик — дівчина представляє діда і робить так, як дівчата співають.

Вставай діду паску їсти!
2. Ой дід, дід розскакався.

Вставай діду кури пасти.
2. Ой дід, дід розстогнався.
Вставай діду кури їсти.
2. Ой дід, дід розскакався.
Вставай діду миши пасти.
2. Ой дід, дід розстогнався.
Вставай діду миши їсти.
2. Ой дід, дід розплювався
Вставай діду коні пасти.
2. Ой дід, дід розстогнався.
Вставай діду коні їсти.
2. Ой дід, розплювався.
Вставай діду свині пасти.
2. Ой дід, дід розстогнався.
Вставай діду свині їсти.
2. Ой дід, дід розскакався.
Втавай діду гуси пасти.
2. Ой дід, дід розстогнався.
Вставай діду гуси їсти
2. Ой дід, дід розскакався.

(Додають ще инші роди звірят).

Вставай діду, баба їди.
2. Ой дід, дід розскакався.

(Дівчина-дід обіймає і цілує одну дівчину з колеса, скаржиться їй як бабі, кілько йому прикростей робили і як йому докучали. Опісля дає їй патик і файку в зуби і та дівчина йде на середину грати ролю діда. Знова від початку співають)

25.

Ой ти старий діду!
Чом ти ся ни жениш?
  Ой ну-ну-у, ой ну-ну-у.
  Чом ти ся ни жениш?
Старої ни хочу,
Молода ни піди.
  Ой ну...
  Молода ни піди.
А хоч вона піди,.
То ни зварит їсти.
  Ой ну...
А хоч зварит їсти,
То зі мнов ни сяди.
  Ой ну...
А хоч зі мнов сяди,
То ни поцюлує.
  Ой ну...
А хоч поцюлує,
То на землю сплює.
  Ой ну..
А в тебе дідище,
Сива бородище.
  Ой ну...
Алеж вона смердит,
Як те кропивище.
  Ой ну...
Ой пішов дідище,
Та на ярмарище.
  Ой ну...
Та купив він собі
Довгеє фандище.
  Ой ну...

Ой прийшов до дому,
Взяв молоду бити.
  Ой ну...
А тая молода
Взяла ся просити.
  Ой ну...
Я тебе, дідуню,
Вже буду любити.
  Ой ну...
А в тебе, дідуню,
Сива бородонька.
  Ой ну...
Алеж вона пахни,
Як та калинонька.
  Ой ну...
А в тебе, дідуню,
Очка соколові.
  Ой ну...
Очка соколові,
А губки медові.
  Ой ну. .

(По „Ой ну-ну-у“ додається останну зворотку).

26.

Хтіла мене мати
За першого дати.
    Не дай мене мати,
    Не дай мене взяти!
Бо той перший
Той кривоверший.
    Не дай мене...

Хтіла мене мати
За другого дати.
    Не дай мене...
Бо той другий
Твй кривоклубий.
    Не дай мене...
Хтіла мене мати
За третого дати.
    Не дай мене...
Бо той третий
На горівку впертий.
    Не дай мене...
Хтіла мене мати
За четвертого дати.
    Не дай мене...
Бо той четвертий
Свинєчої шерсти.
    Не дай мене...
Хтіла мене мати
За пятого дати.
    Не дай мене...
Бо той пятий,
Той кривопятий.
    Не дай мене...
Хтіла мене мати
За шестого дати.
    Не дай мене...
Бо той шестий
Свинєчої шерсти.
    Не дай мене...
Хтіла мене мати
За семого дати.
    Не дай мене...

Бо той семий
Сумний, нивиселий.
Не дай мене...
Хтіла мене мати
За восьмого дати.
Не дай мене...
Бо той восьмий
Куций, недорослий.
Не дай мене...
Хтіла мене мати
За девятого дати.
Не дай мене...
Бо той девятий
Ни поставив хати.
Не дай мене...
Хтіла мене мати
За десятого дати.
Віддай мене мати,
Ой дай мене взяти.
Бо той десятий
Хорошо-вусатий.
Віддай мене мати,
Ой дай мене взяти.

27.

Ой мамуню, (2) горох кочу.
2. Чорнявого хлопця хочу.
Він чорнявий, (2) я білява.
2. Я ся єму сподобала.
Я висока, (2) як та сосна.
2. Я при своїї мамі росла.
Я чирвона, (2) як калина.
2. Ще солодша, як малина.

28.

I. Там на горбі, на горбочку
2. Молотили хлопці гречку.
II. Ані гречки, ні полови,
2. Ні дівчини, ні розмови.
I.
II. І є гречка і полова;
2. Є дівчина, є розмова.

29.

Ягілка, ягілкою!
Піде село за дівкою.
Якимиха стара мати
Має дочку замуж дати.
Михайла Мухи синочок
Взяв її за під-бочок.
Привів ї до домоньку,
Склонив її головоньку.
Лєгай Маруню спати!
Взавтра прийде стара мати.
Взавтра прийде стара мати,
Тре' Маруню привитати,
А Маруня ґардо ходи,
Бо за нею Митрунь ходи.
Її мати лиха була;
Кийом, кийом, де ти була?
Кийом, кийом, лопатою,
Сиди в дома під хатою.
А Митруня кацюбою,
Най ни ходи за тобою!

(Знова співають від початку, добираючи инші імена і инші пари).

30.

А там в ночи о північчи
2. Ще кури ни піли.
Понад наші воротонька
2. Диркачі литіли.
Як литіли, диркотіли
2. На мід, на горівку.
Засватали, засватали
2. Михайлову дівку.
Вона з ними їла-пила,
2. Ніц ни говорила.
Вони собі погадали,
2. Що шельма зрадлива.
Вийшли вони на гороньку
2. Радити радоньку.
Заженімо сиві воли
2. В еї шильвійоньку.
Ох як вийшла стара мати
2. Взьила нарікати.
Видоптали шильвійоньку,
2. Буду позивати.
Не нарікай, стара мати,
2. На нашого сина.
Бо заплатиш мід-горівку,
2. Що дочка напила.

Знова співають від початку, добираючи инші імена).

31.

Вон, дівки, вон,
На горі льон,

Там на горі яловец,
На долині маковец,
По таляру молодец,
По тря гроші стрілка,
По тисічу дівка.
Мої милі паніночки!
Просили вас парубочки,
Станьти си враз,
Тай в долоні трас.

(Всі сплескують в долоні).

32.

Я кождому парубкови
2 Дам гороху по стручкови.
А одному лопаточок,
2. Бо хороший парубочок.
Він гадає ся жинити,
2. Сам ни знає, котру взєти.
Возьми собі Михасуню
2. Я Матронину Маруню.
Вона досить гроший має,
2. Всі ти довги посповняє.

(Знова співають від початку, добираючи инші імена).

33.

I. Тацвай, Тацвай, Тацванунечко!
Твоя дочка неробітничка.
II. (2) Як пішла до вовец,
Поколов ї баранец.

I.
II. (2) Як пішла до коров,
То ї бугай поколов.

I.
II. (2) Як пішла до кучі
Погубила вунучі.

34.

Ой поїду я аж до Люблина-
По холодочку в лісі,
По студеції росі.
Дівки любити, тещи шукати
По холодочку...
Дівки полюбив і тещу знайшов!
По холодоньку...
Ой поїду я аж до Люблина
По холодочку...

35.

I. Перепеличин чоловік іде,
II. Переполонці фартушок несе.
Туй була, туй нема ясна зоронька.

I.
II. Перепелонці запаску несе.
Туй була, туй...

I.
II. Переполонці спідницю несе.
Туй була, туй...

II. Переполонці хусточку несе
Туй була, туй...

I.
II. Переполонці перстенец несе.
Ти моя, ти моя ясна зоронько!

36.

I. Ой чому-ж ти не гуляєш, Галю, Галю?
II. Бо не маю запащини, кавалєру.
III. А де-ж тая запащина,
Що я тобі дав?
IV. Повісилам на ворота,
Тай ми злодій вкрав

I.
II. Бо не маю хусточки, кавалєру.
III. А де-ж тая хусточка,
Що я тобі дав?
IV. Повісилам...

I.
I.
II. Бо не маю чобіток, кавалєру.
III. А де-ж тії чобітки,
Що я тобі дав?
IV. Повісилам на кілочок,
Тай ми злодій вкрав.

I.
II. Бо не маю перстенця, кавалєру.
III. А де ж той перстенець
Що я тобі дав?

IV. Заложилам на палець?
Тай ми злодій вкрав.

V. А чого-ж ти пильнувала, моя Галю?
Я не спала цілу нічку, кавалєру.

37.

За нашими воротами
пси щекають.
Вийди, вийди стара мати,
Щось там продають

Ой продає Василиха
свою дочку.
Катерина вибігає,
Купіт си мою.

Ми вашої не хочемо,
бо ваша лінива.
Штири ночи горшки мочи,
А на пєту мила.

38.

На дорозі вільха,
Там є дівок кілька,
Найфайнійша, найкраснійша
Миханева дівка.
Цибулю копала,
Чисник полокала,
Вона свому Михасеви
Коника тримала.
Прийшов він до неї,
Зачив ся питати,

Який тобі, Парасуню,
Вінок втургуваги?
Вона єму кажи,
Купи зилиненький,
Бо я тибе вірно люблю,
Бо ти мій миленький.

39.

Веселая ягілочка,
Бо ще повна ваміночка.[1])

40.

I. Любив я дівчину, любив я дужи,
Казала дівчина: прийди небожи.
2. Прийди, щось дам, серденько моє.
II. Прийшов я до неї, був понеділок,
Не застав дівчини, поле барвінок.
2. Ага, нема дівчини в дома.

I.
II Прийшов я до неї, був то вівторок,
Не застав дівчини, бо поли горох.
2. Ага...

I.
II. Прийшов я до неї, у середу,
Не застав дівчини, пасе череду.
2. Ага...

---

[1]) В деревлявій ваніночці несуть все святити.

I.
II Прийшов я до неї, а був то четвер,
Не застав дівчини, щось роби типер
2. Ага...

I.
II. Прийшор я до неї аж у пятницю,
Не застав дівчини, поли пшиницю.
2. Ага...

I.
II. Прийшов я до неї, було в суботу,
Не застав дівчини, роби роботу.
2. Ага...

I.
II. Прийшов я до неї, було в неділю,
Вона мині дала сорочку білу:
2. Ага ти є, серденько моє.

41.

I. Хто видав, хто слихав
Мою жону на торзі?
А ми єї видимо, видимо,
Тобі єї не дамо
II. А я вам паски дам,
Свою жону викуплю.
А ми паску із'їмо, із'їмо,
Тобі жони не дамо.

I.
II. А я вам яйця дам,
Свою жону викуплю;

А ми яйце із'їмо, із'їмо,
Тобі жони не дамо.

I.
II. А я вам хліба дам,
Свою жону викуплю.
А ми хліб із'їмо, із'їмо,
Тобі жони не дамо.

I.
II. А я вам мяса дам,
Свою жону викуплю.
А ми мясо із'їмо, із'їмо,
Тобі жони не дамо.

(Подають і инші роди їдла і співають все від початку).

42.

2. Єдзі, єдзі Жельман,
Єдзі, єдзі Жельманова,
Вшистка родзіна

2. Помаґа Бу Жельман,
Помаґа-бу Жельманова,
Вшистка родзіна.
2. На добри-день Жельман,
На добри-день Жельманова,
Вшистка родзіна.

43.

Будь здорова, Ксеню!
Твоя цурка з нами.

Найясніши крулю наш,
І ти підеш з намі.
Будь здорова, Ксеню!
Маєш цурок вєлє,
Чи не можеш котру даць
На наше веселє?
Тото людям дивно,
Що нас цурок вєлє,
Ми не можем жадну даць
На ваше веселє!

44.

Ой нема то дівчиноньки,
2. Як в нашого віта.
Хорошая, прибраная,
2. Тілько ниробітна.
Купив він їй новий серпик,
2. Кинула за себе.
Не робилам в свого тата,
3. Тай не буду в тебе.
Купив він їй нові граблі,
2. Кинула за себе.
Не робилам в свого тата
2. Тай не буду в тебе.

(Співають більше таких звороток, добираючи инші господарські знаряди).
(На кінці).

Купив він їй нову ложку,
2. Приняла до себе.
Ой як їлам в свого тата,
2. Так і буду в тебе.

45.

В середині колеса дівчат стає одна дівчина і представляє рухами все, що в ягілці співається.

Скажи, скажи ти дівице,
Скажи, скажи красавице,
2. Як панянки ходят?
Ой чи так, чи не так,
А декотрі і он-так,
2. Так панянки ходят!
Скажи, скажи ти дівице,
Скажи, скажи красавице,
2. Як на панщині бют?
Ой чи так, чи не так,
А декотрі і он-так,
2 Так на панщині бют.

(Співають про всячину і як пани ходять, як на панщину женуть, як у покої ведуть і т. д.).

46.

Славноє місто Берісто,
А ще славніші Ломази,
Костомолоти штири рази!

47.

Пустіт жи нас, пустіт жи нас
2 В угорськую землю*).

*) (Записано в Добромильщині). Ягілка з часів князя Льва I., коли він заняв угорську Україну.

Не пустимо, не пустимо
2. Мости поломати
А ми мости направемо
2. Таки поїдемо.

48.

I. Пустіти нас, пустіти нас
До Гірлова, мати, до Гірлова, мати!
II. Ни пустимо, ни пустимо,
Мости поломати, мости поломати.
I. А ми мости направемо,
Щей дитятко приставемо,
Таки поїдемо, таки поїдемо.

Всі:

Попід зелені лози
Скачуть дівки як кози;
Попід зелені гільці
Скачуть дівки як вівці

(Співають при таких самих рухах як при ягілці „Воротаре-ворітнику“, лише на иншу арію)

49.

Від Качура до Качура.
Дороживька рімна, дороживька рімна.
А на тобі, Качурику
Сорочка грибінна, сорочка грибінна. [1])

---

[1]) З тонкого полотна, виробленого з пряжі з добре вичесаного прядіва на гребіні до чесання прядіва. (Гребінь цей—дошка округла, в яку набито довгих цвяхів).

А хоч вона грибінная,
Але вона гладка, але вона гладка.
А хто-ж єї вимаґлював?
Дівчина коханка, дівчина коханка.

50.

I. Ой як як по садочку ходити
II. Ой так, так по садочку ходити.
Ой так, так!
I. Ой як як милого за ручку водити?
II. Ой так, так милого за ручку водити.
Ой так, так!
I. Ой як як із нелюбом сісти?
II. Ой так, так із нелюбом сісти.
Ой так, так!
I. Ой як як милого поцілувати?
II. Ой так, так милого поцілувати
Ой так, так!
I. Ой як як нелюба поцілувати?
II. Ой так, так нелюба поцілувати.
Ой так, так!

(В колесі дівчат стає дві парі, які представляють двоє молодих подруж, одно заключене по любові, друге з примусу, проти любови. „I.“ співають дівчата в колесі, „II.“ співають пари в середині із рухами, відповідаючими запитам. Цих запитів є багато більше, вони представляють контрасти в життю одної і другої пари, та представляють одно і друге життя у своїх властивих інтимних обявах. Обі ролі, влучно відіграні, зацікавлять глядача часом більше, як добра театральна штука).

51.

Варянт до

„Ой не куй зазуле в діброві“.

А на паніночки чобітки, чобітки,
А до тих чобіток підківки. підківки.
2. Там вода по камени,
Там вода по білому
Зтиха йде, зтиха йде.
Щоби ті чобітки скрипіли, скрипіли,
Щоби ті підківки бреніли, бреніли.
2 Там вода...
Тай попід ту гору (2) крутую,
Тай попід церковцю (2) сьвігую.
2. Там вода..
А на малі діти (2) каптурки,
Щоби вигдідали (2) як турки.
2. Там вода...

